

Programmatische niet-duale opleidingen opleidingsvorm 3 buitengewoon secundaire onderwijs - schooljaar 2024-2025

Vlaamse Onderwijsraad
Koning Albert II-laan 37
BE-1030 Brussel
T +32 2 219 42 99

www.vlor.be
info@vlor.be

Advies op vraag van Ben Weyts, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand op 11 december 2023.

Uitgebracht door de Raad Secundair Onderwijs op 8 februari 2024 met eenparigheid van stemmen.

Vorbereiding: technische werkgroep Oprichting buso op 19 december 2023 en 9 januari 2024 onder voorzitterschap van Marleen Colpin.

Dossierbeheerder: Eric d'Hooghe

Inhoud

1	Situering.....	2
2	Beschrijving van de programmatieaanvragen.....	2
3	Aanpak advisering.....	3
3.1	Op basis van de criteria uit de regelgeving.....	3
3.2	Bijkomende criteria.....	4
3.2.1	De aanvraag bouwt verder op bestaand of aangevraagd aanbod.....	4
3.2.2	De aanvraag draagt bij aan inhoudelijke verbreding en differentiatie van het studieaanbod binnen een bestaand domein of met een nieuw domein.....	4
3.2.3	Motivering heraanvraag.....	5
	Bronnen.....	6

1 Situering

De Vlor ontving op 11 december 2023 de adviesvragen over de aanvragen voor oprichting en programmatie in het buitengewoon secundair onderwijs vanaf het schooljaar 2024-2025. Het gaat om 23 aanvragen voor vijf soorten oprichting en programmatie in het buitengewoon secundair onderwijs:

- 1 Oprichting van een nieuwe school (3)
- 2 Oprichting van een nieuw type in een bestaande opleidingsvorm (4),
- 3 Oprichting van een nieuwe opleidingsvorm (3),
- 4 *Programmatie van een niet-duale opleiding in opleidingsvorm 3 (6),*
- 5 Programmatie van een duale opleiding in opleidingsvorm 3 (7).

Alle aanvragen zijn ontvankelijk verklaard door het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI).

Scholen moeten voor die oprichtingen en programmaties de goedkeuring krijgen van de Vlaamse Regering. Voordat ze een beslissing neemt, wint de Vlaamse Regering het advies in van de Vlor, de Onderwijsinspectie en AGODI.

In dit advies behandelen we de aanvragen voor programmatie van niet-duale opleidingen in opleidingsvorm 3. De oprichtingsaanvragen en de programmatieaanvragen voor duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs worden telkens in een apart advies besproken.

2 Beschrijving van de programmatieaanvragen

De raad bekijkt eerst een aantal trends binnen de aanvragen voor de programmatie van niet-duale opleidingen in opleidingsvorm 3. De basis voor die analyse is de overzichtstabel die werd aangeleverd door AGODI en de ingediende dossiers van de aanvragers.

In totaal werden 6 dossiers voor advies voorgelegd, waarvan één heraanvraag van een dossier dat een ongunstige beoordeling kreeg van de Vlaamse Regering.

Er zijn dit jaar opvallend minder programmatieaanvragen voor buitengewoon secundair onderwijs.

	Aantal aanvragen voor 2023-2024	Aantal aanvragen voor 2024-2025
Oprichting van niet-duale opleidingen in OV3	89	6
Oprichting van duale opleidingen in OV3	40	6

De Vlor ziet daar een aantal redenen voor:

- De uitrol van de modernisering, met de daarbij horende concordanties.
- Een aantal personeelsgebonden oorzaken zoals het lerarentekort, maar ook het groot aantal directiewissels die zich het afgelopen schooljaar voordeden.
- Het capaciteitstekort dat zich nog steeds voordoet, ondanks enkele maatregelen die intussen genomen zijn. Daardoor hebben buso-scholen geen plaats meer voor bijkomende leerlingen en opleidingen.

De 6 aanvragen, ingediend door 4 scholen, zijn als volgt verdeeld over de verschillende studierichtingen:

Structuuronderdeel	Opleidingsfase	Kwalificatiefase	Integratiefase	Totaal
Basis logistiek onderhoud	1			1
Basis organisatie en logistiek	1			1
Assistent plantaardige productie		1		1
Logistiek assistent in de zorg		1		1
Medewerker groen- en tuinbeheer		1	1	2
Eindtotaal	2	3	1	6

De hierboven aangehaalde redenen voor het beperkt aantal aanvragen maken dat scholen zich in de eerste plaats focussen op het beheer van hun huidig aanbod vooraleer ze aan uitbreiding van het aanbod denken. Dat leidt, naast een beperkt aantal aanvragen over alle scholen heen, ook tot een beperkt aantal aanvragen per school. De Vlor merkt daarbij op dat de aanvraagdossiers meer doelgericht en doordacht zijn opgesteld.

3 Aanpak advisering

3.1 Op basis van de criteria uit de regelgeving

Bij de beoordeling van de aanvragen baseert de Vlor zich op de criteria uit de regelgeving.^{1 2} Naast de dossiervereisten die door AGODI gecontroleerd worden, zijn dat de volgende criteria, waarmee ook de Vlaamse Regering rekening houdt bij haar beslissing over de programmatie:

- 1° de eventuele beperkingen of voorwaarden die vanuit macrodoelmatigheid aan het aanbod van het structuuronderdeel zijn gekoppeld;
- 2° de kwantitatieve en kwalitatieve behoeften voor het aanbod van secundair onderwijs in de onderwijszone in kwestie met het oog op vervolgonderwijs of toetreding tot de arbeidsmarkt;
- 3° de keuzevrijheid van ouders en leerlingen;
- 4° de studiecontinuïteit van leerlingen binnen de scholengemeenschap;
- 5° de getroffen voorbereidingen op het vlak van materiële infrastructuur en leermiddelen die voldoende en gepast zijn met het oog op de te verwerven competenties van het geprogrammeerde structuuronderdeel;
- 6° de aantoonbare samenwerkingsmogelijkheden met lokale arbeidsmarktactoren en de bedrijfswereld;

¹ [Besluit van de Vlaamse Regering houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs](#). 17 december 2017.

² [Omzendbrief Toepassing van de regels inzake de rationalisatie en de programmatie van het buitengewoon secundair onderwijs](#). 04 mei 2006.

7° de afspraken die met andere lokale onderwijsinrichters, binnen en buiten de scholengemeenschap in kwestie, zijn gemaakt over een rationeel en transparant studieaanbod.

Criterium 3° “keuzevrijheid van ouders en leerlingen” vult de Vlor in als keuzevrijheid tussen het officieel en het vrij onderwijs.

3.2 Bijkomende criteria

De Vlor hanteert naast de criteria uit de regelgeving nog een aantal bijkomende criteria die bepalen of een aanvraag al dan niet gunstig geadviseerd wordt. Gelijkaardige aanvragen worden gelijklopend geadviseerd en gunstige/ongunstige adviezen worden enkel bijkomend gemotiveerd als extra duiding bij het aanvraagdossier nodig is (zie deel 4).

3.2.1 De aanvraag bouwt verder op bestaand of aangevraagd aanbod

De meeste aanvragen zijn voor structuuronderdelen die voortbouwen op bestaand of simultaan aangevraagd aanbod van een eerdere fase.

Criterium 1: voortbouwen op bestaand aanbod

Onder ‘*voortbouwen op bestaand aanbod*’ verstaan we dat scholen een aanvraag doen voor de kwalificatiefase als ze al het inhoudelijk verwante aanbod in de opleidingsfase hebben. Of dat ze een aanvraag doen voor de integratiefase als ze het identieke aanbod al hebben in de kwalificatiefase.

Criterium 2: voortbouwen op simultaan aangevraagd aanbod

Onder ‘*voortbouwen op simultaan aangevraagd aanbod*’ verstaan we dat een aanvraag aansluit op een ander aangevraagd structuuronderdeel in deze ronde. Die mogelijkheid voor simultane aanvragen van inhoudelijk verwant of identiek aanbod van verschillende fases is voorzien. Heel wat scholen vragen daarom simultaan inhoudelijk verwante of identieke structuuronderdelen van zowel de kwalificatie als de integratiefase aan. De Vlor bekijkt en adviseert die aanvragen als een geheel. Bij goedkeuring zullen de opleidingen van de integratiefase wel pas op 1 september 2025 kunnen opstarten.

Sinds 1 september 2023 is het niet meer nodig om een programmatie-aanvraag in te dienen om identieke opleidingen van de kwalificatiefase ook te mogen inrichten in de integratiefase. Dat vermindert de planlast voor scholen.

3.2.2 De aanvraag draagt bij aan inhoudelijke verbreding en differentiatie van het studieaanbod binnen een bestaand domein of met een nieuw domein

De modernisering van het secundair onderwijs biedt scholen kansen om zich toekomstgericht te (her)profilieren. We zien dat scholen voor buitengewoon onderwijs, net als scholen voor gewoon onderwijs, die oefening maken. Ze willen hun studieaanbod verbreden met nieuwe opleidingen uit de matrix en zo meer keuzemogelijkheden bieden aan hun leerlingen. We zien dat in twee soorten aanvragen:

Criterium 3: aanbod binnen een bepaald domein en zelfde finaliteit (kwalificatie- of integratiefase) verder differentiëren

Bij het adviseren van die aanvragen houdt de Vlor ook rekening met de omzettingen van het oude naar het gemoderniseerde studieaanbod (concordanties) die scholen gepland hebben.

Criterion 4: studierichtingen van een domein dat de school nog niet aanbiedt in opleidingsvorm 3
Doordat de regelgeving gewijzigd werd, is het evidenter geworden voor scholen om buiten de bestaande domeinen te programmeren. Voor die aanvragen gaat de Vlor na hoe de scholen het nieuwe domein situeren in hun toekomstig profiel en welke voorbereidingen ze getroffen hebben qua infrastructuur en expertise.

3.2.3 Motivering heraanvraag

Criterion 5: heraanvraag, eerder goedgekeurd door de Vlaamse Regering

Als een aanvraag al eens eerder goedgekeurd werd door de Vlaamse Regering, maar niet ingericht werd, omdat in het daaropvolgende schooljaar geen leerlingen werden ingeschreven, adviseert de Vlor gunstig. Het gaat dan niet om aanvragen van vorig jaar, want die vallen onder het zogenaamde 'genadejaar'.

Criterion 6: heraanvraag, eerder niet goedgekeurd door de Vlaamse Regering

Als een aanvraag in een vorige ronde *niet goedgekeurd* werd door de Vlaamse Regering, onderzoekt de Vlor in welke mate de heraanvraag tegemoetkomt aan de motivering van die beslissing.

De Vlor hanteert bij de beoordeling van de aanvragen het geheel van de criteria uit de regelgeving en de extra criteria. Alle aanvragen die de Vlor volgens een of meer van bovenstaande criteria zonder meer gunstig adviseert, worden niet verder gemotiveerd. De adviezen die extra duiding vragen, komen in deel 5 aan bod.

Deel 5 wordt niet gepubliceerd op de website van de Vlor.

Marleen Colpin
secretaris Raad Secundair Onderwijs

Saskia Lieveyns
voorzitter Raad Secundair Onderwijs

Bronnen

[Besluit van de Vlaamse Regering houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs.](#) 17 december 2017.

[Omzendbrief Toepassing van de regels inzake de rationalisatie en de programmatie van het buitengewoon secundair onderwijs.](#) 04 mei 2006.

